

Skånes universitetssjukvård

Primärvårdens utbildningsenhet

INFORMATIONSMATERIAL

Process AT-tjänstgöring
Skapad av Kristina Salomonsson
Godkänd av Kristina Salomonsson

Godkänt datum 2022-04-12
Version
Ärendenummer

Till verksamhetschefer vid vårdcentraler som tar emot AT-läkare anställda vid SUS-Malmö och Trelleborg

Riktlinjer för AT-läkarnas tjänstgöring i allmänmedicin

(gäller AT-läkare anställda vid SUS-Malmö samt Lasarettet i Trelleborg)

Nedan information kan också nås via länken: [Allmäntjänstgöring - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

Klinisk tjänstgöring

Under AT-läkarnas sex månaders tjänstgöring i allmänmedicin skall fokus vara på den kliniska tjänstgöringen och utvecklingen av den kliniska förmågan. Förutom en genomtänkt introduktion på vårdcentralen, inklusive dataundervisning, är det önskvärt att kontakt med olika delar av primärvården (t.ex. BVC, skola, äldreomsorg, specialistsjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter) också planeras på ett tidigt stadium.

En rimlig genomsnittlig tid per patient är 30-45 minuter beroende på vad besöksorsaken är. Riktlinje är att det avsätts 15 minuter extra per patient. Första veckorna behövs ytterligare extratid avsatt. Med ökad erfarenhet hos den enskilda AT-läkaren kan man efter hand överväga ett tätare mottagningsschema, men det är viktigt att det stäms av med den enskilde AT-läkaren och handledare.

Utbildning

Det finns en särskild seminarieserie för AT-läkare som gör sin primärvårdstjänstgöring. Undervisningen ligger vanligtvis på onsdagar. Schema kan nås via webbplatsen [Vårdgivare Skåne](#). Det kan också nås via

AT-läkarnas hemvist på intranätet. Dessutom finns det även regionala utbildningar för AT-läkarna, som AT-läkarna bör beredas möjlighet att gå.

Enligt målbeskrivning för AT skall AT-läkaren under hela sin tjänstgöring regelbundet beredas möjlighet att delta i arbetsledning och ges inblick i administrativa rutiner såsom verksamhetsplanering och uppföljning samt formerna för medbestämmande. AT-läkaren ska också medverka i kompetensutveckling på arbetsplatsen. Detta kan uppnås genom samtal med verksamhetschef, enhetschef etc. Vilka är ledarnas uppgifter, målbilder, särskilda svårigheter m.m.? AT-läkaren uppmuntras att aktivt delta i läkarmöten, APT och i diskussioner kring arbetets organisation.

Handledning

Varje AT skall ha personlig handledare med minst 1 timme schemalagd handledningstid per vecka.

”Sit in”

”Sit in” med AT-läkaren (istället för muntlig tentamen) inför AT-skrivningen ska göras med specialistkompetent läkare. Examinatorn får inte samtidigt vara AT-läkarens handledare.

Tjänstledighet med lön

AT-läkarna har (om de inte tidigare under sin AT-tjänst deltagit) rätt att delta i ”AT-tinget”, (tre dagar, februari månad).

I samband med AT-tentamen har AT-läkaren rätt till 3+1 dag tjänstledigt på betald arbetstid. (3 dagar för inläsning + själva skrivningsdagen.)

Semester

Angående semester ska det vanligtvis läggas in 12-13 dagar semester under placeringen. AT-läkare som har sin placering över sommaren har, om de så önskar, rätt till fyra veckors sammanhängande ledighet under sommarmånaderna.

I en del fall överförs semesterdagar från andra placeringar, och i dessa fall kan det tillkomma ytterligare semesterdagar alternativt finnas färre semesterdagar kvar att ta ut. I vissa fall påverkar detta placeringens längd.

Utbildningstid

Utbildningstid, 4 timmar per vecka, skall avsättas varje vecka i samråd med handledare och verksamhetschef. I utbildningstid ingår de seminarier som arrangerats av studierektorerna. Det brukar vara schematekniskt fördelaktigt om denna tid företrädesvis ligger onsdag förmiddag.

APT med AT-enheten

APT med AT-chef finns återkommande under hela AT-tiden. AT-läkare ska ges möjlighet att delta vid dessa.

Övrigt

Jourkopsledighet intjänad under tidigare AT-placering eller vid annan klinik får inte tas ut under primärvårdstjänstgöringen.

Kontaktpersoner

SUS: AT-samordnare Gunilla Forsberg
Enhet läkarutbildning - AT-läkarfrågor
AT-lakare.SUS@skane.se

AT-SUS Malmö: AT-chef Christian Frantz
Christian.Frantz@skane.se

Trelleborg: AT-samordnare Cecilia L. Persson, HR-administratör
cecilia.l.persson@skane.se

Trelleborg: AT-chef Per Wihlborg
Per.Wihlborg@skane.se

Samordnande AT-sekreterare för primärvården Region Skåne
Fredrika Persson
Fredrika.Persson@skane.se

Kristina Hörlin Salomonsson,

*Distriktsläkare VC Fågelbacken, Malmö
Studierektor i allmänmedicin för AT-läkare i Malmö och Trelleborg*

kristina.salomonsson@skane.se

0725-164218

SOSFS 1999:5

Socialstyrelsens föreskrifter om allmäntjänstgöring för läkare

2 kap. Allmänna mål

1 § Under AT skall AT-läkaren uppnå en god förmåga att självständigt och med hög säkerhet kunna utföra de medicinska basrutinerna i hälso- och sjukvården.

AT-läkaren skall också förvärva ett terapeutiskt förhållningssätt – utifrån ett vetenskapligt och humanistiskt synsätt – som inkluderar såväl förmåga till helhetssyn som förmåga att upprätthålla en god patient–läkarrelation i diagnostik och terapi. Detta innebär att AT-läkaren skall förvärva kunskaper och färdigheter inom respektive tjänstgöringsavsnitt samt attityder och förhållningssätt i överensstämmelse med etiska värderingar i samhället. AT-läkaren skall efter AT kunna arbeta med insikt om och respekt för sin egen kompetens, dess möjligheter och begränsningar.

2 § Efter fullgjord AT skall AT-läkaren

Under AT skall AT-läkaren uppnå en god förmåga att självständigt och med hög säkerhet kunna utföra de medicinska basrutinerna i hälso- och sjukvården. AT-läkaren skall också förvärva ett terapeutiskt förhållningssätt – utifrån ett vetenskapligt och humanistiskt synsätt – som inkluderar såväl förmåga till helhetssyn som förmåga att upprätthålla en god patient–läkarrelation i diagnostik och terapi. Detta innebär att AT-läkaren skall förvärva kunskaper och färdigheter inom respektive tjänstgöringsavsnitt samt attityder och förhållningssätt i överensstämmelse med etiska värderingar i samhället. AT-läkaren skall efter AT kunna arbeta med insikt om och respekt för sin egen kompetens, dess möjligheter och begränsningar. Efter fullgjord AT skall AT-läkaren:

1. behärska diagnostik och principerna för terapi av de vanligaste sjukdomstillstånden inom verksamhetsområdena medicin, kirurgi, psykiatri och allmänmedicin,
2. på egen hand primärt kunna handlägga livshotande akuta tillstånd,
3. initialt kunna leda arbetet på ett akutrum,
4. kunna leda arbetet i en mindre grupp,
5. korrekt kunna rapportera akut sjuka patienter till bakjour samt till mottagande enheter,

6. vara väl förtrogen med rutinerna i kliniskt arbete och behärska anamnesupptagning, somatisk status, receptföreskrivning och remitteringsförfaranden,
7. ha kännedom om vanliga radiologiska undersökningsmetoders och laboratorieprovers möjligheter och begränsningar i olika kliniska situationer,
8. ha fått en inblick i hur olika tillstånd av smärta, kris och ångest kan mötas och lindras,
9. ha god kännedom om de särskilda problem och krav som finns i vården av äldre och vid vården i livets slutskede,
10. kunna ge patienter och anhöriga svåra besked på ett tillfredsställande sätt,
11. behärska rutinerna i anslutning till dödsfall,
12. ha fått en god förståelse för vikten av att tidigt beakta alkohol- och narkotikamissbruk liksom oönskade effekter av läkemedel,
13. kunna känna igen tillstånd som kan ha förorsakats av våld,
14. känna till problem och behov som kan vara särskilt utmärkande för olika etniska minoriteter och flyktingar i hälso- och sjukvården,
15. vara medveten om sjukhushygienens betydelse,
16. ha förvärvat erfarenhet av preventivt patientarbete, framför allt på individnivå,
17. kunna upprätthålla ett bra samarbete med andra discipliner och serviceorgan inom hälso- och sjukvården,
18. kunna samverka med myndigheter och serviceorgan utanför hälso- och sjukvården såsom socialtjänst, försäkringskassa och arbetsförmedling,
19. ha fått en god inblick i sjukvårdens organisation och roll i samhället och ha blivit väl förtrogen med de samarbetsformer som finns mellan sjukvårdens olika vårdnivåer inklusive hemsjukvården,
20. ha god kännedom om de lagar, förordningar och andra författningar, t.ex. de bestämmelser som reglerar sekretess och tystnadsplikt, som är av betydelse för arbetet inom hälso- och sjukvården och för läkarens förhållande till patienten,
21. ha förvärvat erfarenheter av IT-baserat verksamhetsstöd för dokumentation, uppföljning och beslutsfattande,
22. ha kännedom om metoder och tillvägagångssätt vid kliniskt förändringsarbete, samt
23. ha kännedom om metoder som bidrar till att sjukvården bedrivs kostnadseffektivt.

6 kap. Allmänmedicin

1 § AT-läkaren skall under tjänstgöringen i detta tjänstgöringsavsnitt i tillämpliga delar uppnå de mål som anges i 2 kap. i en sådan omfattning att målen är helt uppfyllda efter fullgjord tjänstgöring. För tjänstgöringen gäller vidare de delmål som anges i 2-4 §§ samt att tjänstgöringen skall ge grundläggande kunskaper om utredning och behandling av de vanligaste sjukdomarna i alla åldersgrupper och förmåga att handlägga oselektade patientproblem. En central uppgift är vård av kroniskt sjuka och gamla.

Under det allmänmedicinska tjänstgöringsavsnittet skall tillämpning och fördjupning av kunskaper och färdigheter från föregående avsnitt betonas. AT-läkarens förmåga till kommunikation, information, empati och självkännet som samt förmåga att aktivt söka och inhämta ny information och nya kunskaper skall särskilt tränas.

I 1 kap. 3 § finns föreskrifter om att tjänstgöringsavsnittet allmänmedicin skall ligga sist i ett blockförordnande.

2 § AT-läkaren skall efter fullgjord tjänstgöring i detta tjänstgöringsavsnitt självständigt kunna handlägga:

1. akuta bröstsmärtor,
2. akuta andningssvårigheter,
3. lindriga skador och sjukdomar i rörelseorganen,
4. fall inom lilla kirurgin,
5. infektionssjukdomar hos barn och vuxna,
6. fall med buksmärter inklusive gynekologiska och urologiska tillstånd,
7. otiter och vaxpropp,
8. dödsfall i hem eller på institution, och
9. utfärdande av vårdintyg och andra vanligt förekommande intyg.

3 § AT-läkaren skall efter fullgjord tjänstgöring i detta tjänstgöringsavsnitt ha god kännedom om och viss erfarenhet av:

1. kroniska sjukdomar såsom diabetes, hjärt/kärlsjukdomar, led/muskelsjukdomar, astma/allergier, thyroidea-sjukdomar och anemier,
2. hudsjukdomar såsom eksem, psoriasis, urticaria, pityriasis och hudsvamp,
3. vanliga symtom som trötthet, huvudvärk, yrsel, hosta, avmagring, klåda, illamående och led/muskelvärk,
4. bedömning av tinnitus och hörselnedsättning,

5. bedömning av röda ögon, synnedsättning, ögonsmärter och ögonskador inklusive främmande kropp i ögat,
6. identifiering och behandling av missbruk av tobak, alkohol, läkemedel och narkotika,
7. krisbehandling, och
8. depression, ångest och sömnstörningar.

4 § AT-läkaren skall efter fullgjord tjänstgöring i detta tjänstgöringsavsnitt ha kännedom om:

1. hemsjukvård,
2. ätstörningar, och
3. verksamhet inom barnavårdscentral (BVC), mödravårdscentral (MVC), skolhälsovård och ungdomsmottagning.

Krav på utbildningsplats för AT-läkare i allmänmedicin

1. På vårdcentralen ska det finnas ett bra och välkomnande utbildningsklimat.
2. Målbeskrivningen för AT-läkare i allmänmedicin ska vara väl känd av handledare och verksamhetschef och dessa ansvarar för att målbeskrivningen kan följas.
3. På vårdcentralen ska finnas minst två specialister i allmänmedicin varav minst en med handledarutbildning.
4. Vårdcentralen ska bedriva en bred verksamhet enligt hälsovalet. Arbetsplatsen ska kunna erbjuda auskultation på BVC, äldreboende samt ha utvecklat samarbete med fysioterapeuter, arbetsterapeuter, kuratorer och/eller psykologer. Tillgång till medicinsk utrustning enligt uppdrag ska finnas.
5. AT-läkaren ska ha tillgång till en fysisk arbetsplats med dator och telefon.
6. Tid ska vara avsatt för handledning med minst en timme varje vecka. Dessutom bör AT-läkaren alltid ha möjlighet att vid behov konsultera mer erfaren kollega vid ”ad hoc”-frågor/ behov av klinisk instruktion. Handledning sker av utbildad handledare. Undantagsvis kan även icke-handledarutbildad läkare inom allmänmedicin med mångårig erfarenhet eller personlig lämplighet accepteras.
7. AT-läkaren bör ges möjlighet att under handledning delta i vårdcentralens jourverksamhet.
8. Tid för litteraturstudier inför AT-tentamen, studiebesök mm ska avsättas i samråd med handledare och verksamhetschef.

9. AT-läkaren ska ges tillfälle att delta i de utbildningsaktiviteter som anordnas av studierektor samt möjlighet att delta i APT med AT-chef.
- 10.Handledaren ska ha regelbundna kontakter med studierektorn och delta vid studierektorns besök hos AT-läkaren på vårdcentralen.
11. Verksamhetschef eller medicinsk rådgivare (om verksamhetschefen inte är läkare) ska intyga måluppfyllelse och godkänna tjänstgöringen i samråd med handledare och vid behov studierektor.